

Константин Катрина

МУЗИКА ВИЗАНТИЈСКЕ ТРАДИЦИЈЕ У РУМУНИЈИ И ХРИСАНТОВА РЕФОРМА 1814.

Влашка и Моллавија, као румунске земље традиционално блиске Цариградској патријаршији и Светој Гори, међу првима су увеле „нови систем“ у православне цркве. Румунски владар Јоан Карађа (владао од 1812. до 1818. године) не само да је морално и финансијски помагао новоосновану школу у Цариграду, већ је Петра Ефеског (Грчка, ?–1840) подржавао свим средствима да у Букурешту, главном граду Влашке, под патронатом цркве Св. Николе из Селарија 1816. године оснује школу црквеног појања на грчком језику.

Петар Ефески, учитељ и специјални изасланик цариградског патријарха, усавршавао је у већ поменутој школи многе румунске и стране ученике: оца Макарија (1770–1836), Антона Пана (Anton Pann) (1796–1854), Костакеа Киосеа (Costache Chiosea) (?–1842), Панајота Енгиурлиуа (Panaiot Enghiurliu) (XVIII–XIX век) и, како је утврђено новим истраживањима, Геласија Бесарабијског (Ghelasie Basarabeanu) (?–1850). Штампao је и два зборника *Doxastarion syntomon* (Скраћени зборник литургијских песама) Петра Лампаларија и *Neon Anastasimatarion*¹ (Нова музичка збирка песама по канонском редоследу) који је сам приредио.

Ове књиге, од којих је прва штампана 1820. године, приближиле су источну Европу западној, пошто су ова дела стигла све до Венеције, Беча и осталих културних и духовних центара које су посећивали Румуни, Грци, Срби и ини.

---

¹ Са становишта издавача, ова два наслова су постигла значајан успех уколико се узме у обзир и потражња Румуна који припадају овој националности. Из статистике коју су предложили Корнелија Папакостас и Данијелополу и Лидија Демењи познато је да је наручено 213 примерака *Новог анастасиматариона* (Нови зборник црквених песама) за Букурешт, 303 примерака за Јаши и 18 за Ботошани, као и 141 примерак *Доксастарион синтомона* (Скраћени зборник литургијских песама), (*Књига и штампа у Румунији и земљама југоисточне Европе од XVII до XIX века*), ИП Еминеску, 1985, стр. 241–248.

Дионизије Лупу (Dionisie Lupu) (1769–1831), митрополит влашки, отвориће, са своје стране, 1819. године школу црквеног појања на румунском језику и истовремено основати комисију за превођење и „румунизацију“ црквених песама, коју су сачињавали отац Макарије и Антон Пан, црквени појци, и Панајот Енгиурлиу. Осим тога, именовано је Макарија, који је у школи код Петра Ефеског² учио нови метод, за професора нове школе.

МУЗИКА ВИЗАНТИЈСКЕ ТРАДИЦИЈЕ У РУМУНИЈИ И ЊЕН НАЈЗНАЧАЈНИЈИ РЕФОРМАТОР: ЈЕРОМОНАХ МАКАРИЈЕ

Проблем „румунизације“³ литургијских текстова и истовремено музике византијске традиције могуће је пратити од првих штампаних дела Ђакона Коресија (XVI век) све до прве половине XIX века.⁴

И заиста, записи с почетка овог века потврђују чињеницу да је Дионисије, митрополит Влашки, започео адаптацију Зборника црквених песама (*Псалтикија*) угледајући се на молдавског архиепископа Венјамина Костакеа (Veniamin Costache) (1768–1813), који је у Јашију 1805. године основао специјализовану „Појачку школу“.

Иако је био члан комисије која је требало да спроведе „румунизацију“ појачког хора, јеромонах Макарије је својевољно напустио друштво својих колега (Пан и Енгиурлиу). Макарије, кога је великодушно помагала Трговачка комора Хаџи Константина Попа из Сибиуа (Трансилванија), директно је и лично учествовао у штампању најзначајнијих књига за теорију и праксу наше црквене музике, и то: *Теоретикона* (Теорија), *Анастасиматара* (Зборник црквених песама) и *Ирмологије* (црквене мелодије). Сва ова дела су штампана нигде другде до у „аустријском Бечу“ (1823), уз техничку помоћ „јерменских свештеника, којима је једино било дозвољено да све штампају“.⁵

Три хиљаде примерака послато је на имена претплатника у следећим географским регионима: „Претплатници из Влашке и Молдавије књиге ће добити преко Његовог Преосвештенства оца господина кир Дионизија, митрополита целе Влашке, коме треба и платити. Они из Трансилваније, у Сибиу, од господина Мојисеа Фулеа, директора националних, неуједињених (грчко-

² Корнилију Буеску: *Записи и прикази старе румунске музике*, Букурешт, ИП Музика, 1985, стр. 121.

³ Антон Пан, који је и увео термин „румунизација“ у црквену музику у предговору своје књиге *Басне и кратке приче*, Букурешт, 1841, стр. 4, прецизирао је: „Пошто сам изучио каноне и правопис ове уметности (црквене музике), започео сам са преводима на румунски и пребацивањима у нотни текст“. Овако је касније Нифон Н. Плоештеану објаснио термин „румунизација“ црквене музике у свом делу *Књига црквене музике*, Букурешт 1902, стр. 58.

⁴ Себастијан Барбу-Букур: *Музичка култура византијске традиције у Румунији у XVIII и почетком XIX века и оригинални румунски утицаји*, Букурешт, ИП Музика, 1989, стр. 95.

⁵ Титус Моисеску: *Византијска пролегомена*, Букурешт, ИП Музика, 1985, стр. 139.

православних) школа. А они из Баната, у Карансебешу, од цењеног протојереја Јована Томића⁶.

Успех штампања Макаријевих књига значајан је између осталог и зато што је резултат дугогодишњег преволичког рада и деловања многих румунских теоретичара и учених људи, од којих су многи остали анонимни.

То што је јеромонах Макарије на румунски језик превео традиционалне песме православне цркве темељило се на још једној перспективи, перспективи која је била имплицирана у идеји да је културно-црквена историја специфична за сваки појединачни аспект интерференције са старом Византијом.

С тим у вези наводимо фрагмент из писма Дионисија Поповића; у име јеромонаха Макарија он се обратио митрополиту карловачком Стефану Стратимировићу (1790–1837): „...Ако би Ваша екселенција имала част и милост да благослови штампање ових записа (...) јер ове грчке песме не садрже ништа противречно црквеном статуту (...) и уколико би му било допуштено да дође у Карловце (...) могао би духовницима за само неколико месеци да пренесе ове песме...“⁷

У истом писму Димитрије Поповић је додао да је овај човек (Макарије) изузетан када је реч о црквеним песмама, а да су његови ставови „више него корисни“.⁸

У жељи да се истраже све могуће фазе у проучавању, могли бисмо да укажемо на још нека документа ове епохе, али нам је из дела византолога Георгеа Чобану (Gheorgae Ciobanu) (1909–1995) познато да је румунска црквена музика још од XVII века „иста као црквена музика на целом Балканском полуострву, ако не и шире“.⁹

Јеромонах Макарије, учитељ Свете митрополијске цркве у Букурешту, поново се прихватио дидактичког рада после 1823. године и преко својих некадашњих ученика учествовао у оснивању нових школа црквеног појања, по новом систему, у следећим градовима: Крајова, Каракал, Румнику Влча, Тргу Жију, Питешти, Кмпулунг Мушчел, Трговиште, Плоешти, Бузау и Фокшан. Оснивање ових школа и именовање јеромонаха Макарија за инспектора несумњиво представља стварни почетак организоване наставе музике у Влашкој.

Евидентно је да је Макарије био тај „који је установио писану методологију наставе црквеног појања у нашој земљи“;¹⁰ он је конкретизовао своја дидактичка искуства у правила, која је разрадио септембра 1825. године и која су позната под називом: „18 упутстава свим учитељима музике који

⁶ Ibidem, стр. 126.

⁷ Ibidem, стр. 119.

⁸ Ibidem, стр. 120.

⁹ Георге Чобану: *Етномузиколошке и византијске студије*, том I, Букурешт, ИП Музика, 1974, стр. 300.

¹⁰ Георге К. Јонеску: *Музиколошке и византолошке студије*, Букурешт, издавач Александар Димча, 1997, стр. 47.

предају у различитим окрузима, а којих се морају придржавати од почетка до краја своје наставе“.¹¹

Из чега се заправо састојала настава у овим школама која је била подређена ланкастерском систему? Из интонирања „8 тонова дијатонске лествице“ и студија консонаната и темпорала.

Следило је *Господе, призвах* у свих осам гласова и друге лествице: *hisar, nisabur* и *mustar*. Потом су извођене песме из *Ирмологије* (црквене мелодије), из *Доксастариона* (Зборник литургијских песама) Петра Лампадарија и Јакова Хоровође, да би се завршило *Калофонијском ирмологијом* (Зборник црквених песама са дотераним, „украшеним“ песмама).

Где год да је монах Макарије боравио (у манастирима Брнова, 1829, Неамц, 1833. или после 1834. Калдарушањ) своје дане је, кроз књиге, подучавање и уметност штампања, посвећивао румунским школама музике и култури црквеног појања.

Пажљива и дуготрајна истраживања румунских византолога указују нам да су књиге јеромонаха Макарија¹² у свим аспектима, укључујући и становиште уметности штампања, „далеко изнад свих осталих музичких књига штампаних у првој половини XIX века“.¹³

Обновљена издања неких наслова, као што је *Теоретикон* (теорија) који су издали Димитрије Сучевеану (Dimitrie Suceveanu) (Јаши, 1848), Серафим Јеромонах (Бузан, 1856), Нијагу Јонеску (Neagu Ionescu) и И. Б. Шбурлан (I. B. Sburlan) (Букурешт, 1875) или Титус Моисеску (Titus Moisescu) (1976), потврђују не само успех, већ и велики значај ове књиге,¹⁴ која је настави музике византијске традиције у нас дала научни и унитарни карактер, како када су у питању Румуни, тако и када се ради о странцима који су у Букурешту¹⁵ организовано похађали наставу црквеног појања.

---

¹¹ Ibidem, стр. 47.

¹² Четврта књига коју је издао Макарије била је *Антологија црквене музике новог система...* Букурешт, 1827, са грчког оригинала преведена на „наш румунски језик“. Она садржи појања за јутрење (кратке васкрсне тропаре и славе, појања из 134. и 135. псалма, *Све што дише*, три стиха која се певају на јутрењу, 11 химни за јутрење, *Тиха светлости*, итд.) Петра Лампадарија, Јакова Хоровође, Данила Хоровође, Синизија Светогорца, Хурмузија Библиотекара, Георгија Критеануа, Михалакија Молдовануа, Дионисија Мораитула и јеромонаха Макарија. Последње штампано дело „румунизатора“ црквених песама било је *Укоп Господа нашег...* Бузау, 1836; ово дело употпуњује како музички тако и литерарно „његово најзначајније дело“ (Г. К. Јонеску).

¹³ Титус Моисеску, *op. cit.*, стр. 92.

¹⁴ Да бисмо у потпуности разумели „румунизацију“ и стваралаштво уопште јеромонаха Макарија, морамо узети у обзир и рукописе који се налазе у библиотеци Румунске академије у Букурешту: рукопис бр. 1690 *Стихирар* (Зборник црквених песама), Рукопис бр. 1691 *Папалика* (Теорија музике пслама), Рукопис бр. 1685 *Калофонијска ирмологија*, Рукопис бр. 3735 *Аниксандареле* (Псалми за вечерње), Рукопис бр. 3736 *Compositi de psaltichie* (Композиције црквене музике).

¹⁵ Геоге Јонеску: *Музика византијске традиције у Румунији – лексикон*, Букурешт, ИП Диоген, 1994, стр. 302.

АНТОН ПАН – ТЕОРЕТИЧАР И КОМПОЗИТОР ЦРКВЕНЕ МУЗИКЕ

Иако је Антон Пан у румунској литератури познат посебно по својим списима и збиркама народне књижевности (песме, пословице, приповетке итл.) „не сме се заборавити да је његова главна преокупација била црквена музика, којом се бавио до краја свог живота“.¹⁶ И заиста, у једној личној исповести, Пан је то недвосмислено исказао: „...Учио сам и трудио се од најранијег детињства само да бих у уметности црквене музике достигао врхунац и у томе сам успео“.¹⁷

И тако је Пан, у почетку уз помоћ штампарије дворског маршала Константина Панковића, под управом Јосифа Копаинга (Iosif Kopaing), „који је обрадио нотни текст“, излао *Нови доксастар* (Зборник литургијских песама) преведен на румунски језик, по старој методи серлара Дионисија Фотина (Dionisie Fotino)...“,¹⁸ књига I, Букурешт 1841. године; у сопственој штампарији штампало је више наслова, од којих су неки поименично обелодањени у специјалном *Саопшењу* из 1845. године, и то: *Теоријске и практичне основе црквене музике* (1845), *Ирмологију* (црквене мелодије) (1846), *Херувике и причасна* (1847), *Paresimier* (Ускршња песмарица) (1847), *Privigherul* или *Manecatorul* (песме за јутрење) (1848) *Нови доксастар* (Зборник литургијских песама), књига II и III (1853), *Нови анастасиматар* (Зборник песама по канонском редоследу) (1854), *Епитаф...* (1853), итд.¹⁹

Као последица распрострањености зборника, намењених како црквеним хоровима, тако и настави појања, а по издавању Макаријевих књига, веома цењеним међу оним које су долазиле са православног истока, у Румунији су се појавили и одлични приручници из теорије музике византијске традиције по новом систему, и то: *Theoreticon mega tis musikis* Папајотиса Пелонидиса (Papaghiotis Pelopidis), Трст, 1832. и *Kripis ton theoreticon ke prakticon tis ekklesiastikis*,²⁰ Теодора Пана Параску Фокеоса (Theodor Papa Paraschu Fokeos), Цариград, 1842.

¹⁶ Титус Моисеску: „Антон Пан – историограф и теоретичар музике византијске традиције“, у: *Музика*, Букурешт, бр. 2, 1990, стр. 73–93.

¹⁷ Нифон Н. Плоештеану, оп. cit, стр. 54–59.

¹⁸ Дионизије Моритул – историчар, писац, композитор, педагог, сликар и песник, пијаниста – рођен је 1777. године у Патрасу на Пелопонезу, а умро је 10. 10. 1821. у Букурешту.

¹⁹ У вези са другим упоредним садржинским аспектима види: Себастијан Барбу-Букур, „Библиографија румунских духовних издања“, у: *Теорија и живот*, Јаши, бр. 8–10, 1994, стр. 52–50, бр. 7–9, 1995, стр. 68–94.

²⁰ Иако је Антон Пан посебно ценио Фокеосов рад, његови ставови о променљивости интервала секунде унеколико су се разликовали. С тим у вези Антон Пан је у својој *Основи...* објаснио „да велики степен сачињавају три дела или секције и мањи степен два дела или секције“. Фокеос се, пак, држао Хрисантове поделе коју срећемо у *Теоретикону* јеромонаха Макарија: велики степен из дванаест делова, мали из девет и мањи из седам. Румунски специјалисти Георге Брезул и Виктор Чулеан поделили су октаву или лествицу на 22 дела, али тврдили су да је звучни систем који је користио Антон Пан „прецизнији и јаснији“.

Студирањем садржаја ових теоретских дела и методолошким извођењем (питања и одговори), Антон Пан је, делимично или *in extenso*, консултовао и користио ова дела у време када је изашла његова књига *Теоријске и практичне основе црквене музике или мелодијска граматика*, 1845. године, 232 странице. Ово дело је посвећено школи и сасвим јасно „румунизацији“ црквеног појања и раздељено у скоро 700 примерака; оно је истовремено крунисало целокупно дело јеромонаха Макарија и многих незнатних стваралача, чији је мукотрпни рад потврђивао смисао ове музике.

И заиста, „румунизација“ је за Антона Пана представљала истовремено перфектан склад између акцената у речима и мелодији и потпуно усклађено семантичко одсликавање идеја садржаних у химнографији песама. Антон Пан, мајстор наговештеног у језику, тврдио је између осталог и следеће: „Пажљиво сам проучавао тон румунског говора и трудио се да језик устројим што природније“.²¹

ДИМИТРИЈЕ СУЧЕВЕАНУ ИЛИ КРАЈ „РУМУНИЗАЦИЈЕ“ ЦРКВЕНОГ ПОЈАЊА

Као трећи представник Хрисантове реформе у Румунији Димитрије Сучевеану, изванредан ученик школе у Јашију, „остварио је најочљивије приближавање византијског мелоса поетским формама румунског језика, па чак и специфичностима народних песама; многа његова дела била су успешна као квазифолклорна музика“²² или су коришћена у делима румунских композитора, као што је *Византијски ускршњи ораторијум* Паула Константинескуа (Paul Constantinescu) (1909–1963) и др. Сучевеануово име било је појам угледа чак и за саму школу коју је основао Венјамин Костакe, митрополит Молдавије, и коју су директним ангажовањем дидактички ојачале чувене хоровађе из Цариграда Петар Протопсалт (Петар Хоровођа) и Петар Византијски или Хурмузије Библиотекар и архиђакон антиохијске патријаршије Никифор Кантунјари (Nichifor Cantuniari).

Пошто је са грчког превео Зборник црквених песама (Γсалтикија) свог некадашњег учитеља Георгија Параскијадеа (XIX век) и поново издао Теорију јеромонаха Макарија у Јашију, 1848. године, Димитрије Сучевеану је почео да допуњује старија дела истог јеромонаха – *Ирмологија* (црквене мелодије) и *Анастасиматар* (Зборник црквених песама) – својим новим, сложеним и талентованим преводима, прилагођеним мелодијско-ритмичком току и форми специфичној за византијске мелодије.

Иако је сам говорио да је „са грчког на језик румунског народа превео књиге: *Идиомелар* Хурмузија и *Доксастар* Лампадарија“,²³ пажљивијим,

²¹ Антон Пан: *Херувике и причасна*, свеска I, Букурешт, 1847, стр. VIII.

²² Василе Василе: *Историја византијске музике и њен развој у румунској духовности*, свеска II, Букурешт, ИП *Интерпринт*, 1997, стр. 119.

²³ Димитрије Сучевеану: *Идиомелар* (Зборник песама), свеска I, манастир Синај, 1992, стр. XI, транскрипцију, избор, коректуру и лектуру урадио је архиђакон др Себастијан Барбу-

упоредним проучавањем постаје јасно да Сучевеану није само преводио грчки текст на румунски језик (ћирилично писмо), већ га је и прилагођавао његовим карактеристикама и начину размишљања; учинио је подухват који „је могао да спроведе само изванредан филолог и теолог и надасве даровит музичар“.²⁴

То је дефинитивно био случај са Сучевеануом, који је у овој књизи, на преко 800 страница, сакупио и превео византијску музику посвећену читавој календарској црквеној години.

То је разлог што поједини румунски музиколози дело *Идиомелар* Димитрија Сучевеануа сматрају „врхунцем музике византијске традиције“²⁵ у Румунији.

Георге Барицију (George Baritiu) (1812–1893), који је у XIX веку пропутовао западну Европу, Пешту и Беч, Праг и Дрезден и наравно Букурешт, био врло добро обавештен и са пажњом пратио све дискусије у вези са историјом и перспективама византијске музике, рекао је 1863. године, у стилу блиском нашим великим владицама: „Како било да било, пошто је из црквеног појања нестало античко јединство, и када бисмо претпоставили да би сви стихови могли да буду лепо на свој начин, ипак бисмо неминовно мислили да су неки лепши од других... исто важи и за музику народа као што је наш, она мора да иде руку под руку са његовим језиком“²⁶ и његовим цивилизацијским стремљењима.

ЗАКЉУЧЦИ

1. Хрисантова реформа музике византијске традиције у Румунији није била само питање теоријске природе, већ је румунски језик, као језик културе, ширином „румунизације“, практично увела у православну цркву; професионализација интерпретације ове музике, развијање веза са Светом Гором (Грчка) и настава црквеног појања у XIX веку показале се као главни еволутивни и квалитативни фактори једногласја националног карактера.

2. Иако се црквена хорска музика развијала у складу са црквеним правилима и принципима, веза црквених појања са традиционалним мелосом и тоником говорног језика потпомогла је приближавању неких аспеката ове музике са модалним мишљењем архаичног типа; овакве „иновације“ примећују се у томе што неки ствараоци предност дају појединим гласовима

-Букур. У истој едицији види свеску II (1996) и свеску III (1997) које је издало ИП митрополије Молдавије и Буковине *Тринитас*, са благословом митрополита Молдавије и Буковине Данијела.

²⁴ Димитрије Сучевеану, *op. cit.*, стр. IX.

²⁵ Василе Василе: „Примена Хрисантове реформе у Молдавији“, у: *Колоквијуми*, Јаши, филхармонија Молдавија, 1995, стр. 30.

²⁶ Георге Барицију: *О лепим уметностима...*, Брашов, римска и штампарија коморе, 1863, стр. 1–17.

(*ehuri*), а показују се и у неким мелодијским одељцима, за које су јеромонах Макарије, Антон Пан, Димитрије Сучевеану и њихови ученици – Геласије Бесарабијски, Опре Деметреску (Oprea Demetrescu), Георге Ученеску (George Ucenescu), Стефанак Попеску (Ștefanache Popescu) и други – пронашли разноврсна теоријска и практична решења.

САЖЕТАК

Аутор текста се бави проблемима прихватања и ширења Хрисантове реформе у Румунији, истичући посебно делатност јеромонаха Макарија, Антона Пана и Димитрија Сучевеану. Посебна пажња је поклоњена питању „румунизације“, тј. превођењу текстова и прилагођавању мелодија овим текстовима.

Превела: Зорана Козомарић

КАТАВАСИИ

ДЯ МЪЦЯРЪ ЧИСТІТЪ КЪУЧИ
СЪПРЕМВОІЕ ТИ ЧІ. ДІСТЕ КИТАВАСИИ ТУРЕКУДАЕ КАНТАДЛИ
С. ЗИЛЕ ДАЕ АХНИ АХИ ДИГОСТ ИЗИЗ П ЗІ ЯЛЕЛ
НИ АХИ СЪПРЕМВОІЕ

КАНТАВЪ А

ГЛАС II $\frac{2}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{3}{32}$

Кру се ѿ сим нап мв п си ѿ вое сати на то
 га ед ма рѣ про ми с ау да ево рѣн реде нѣн
 пс да ево т. гоа на мн а се мав ѿ про
 нѣн да се на рѣ ас ас фа а ра шн ле
 снн да ас ѡ ад ѿ нос ѿ мав да нѣн мѣ
 зам мѣн нѣ мѣ мн ѿ н ѿ н ма ер мѣ
 пн мѣ а зам еса лѣн гоі вѣс ос едн нѣ мѣ
 да мѣ се ѿ а нѣ нѣ ево нѣ нѣ сав про ед ѿ нѣ

КАНТАВЪ Г

ГЛАС I $\frac{2}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$ $\frac{3}{16}$ $\frac{3}{32}$

То а а тѣ р мѣ да ма аи на се нѣи м
 мѣ мѣ нѣ нѣ ѡ рѣ сн ѿ ар а лсе про шн
 нар аиу нѣн сн се рн нѣ сн мап на м нн

Геласије Бесарабијски: Catavasi (1842)

VAI MIE, ÎNNEGRITULE SUFLETE !

glasul VIII $\text{A}^{\flat} \text{C}^{\flat} \text{D}^{\flat} \text{E}^{\flat} \text{F}^{\flat} \text{G}^{\flat} \text{A}^{\flat}$ B.

de Macarie Ieromonahut

The musical score is written on a single staff in G major (one flat) and 2/4 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat. The tempo is marked 'Andante'. The score consists of six systems of music, each with a vocal line and a corresponding line of lyrics in Romanian. The lyrics are: 'Vai, vai, vai, mi e in-ne-gritule su-fle-te, pi-na cind de la-ra-u-ta, nu-te-mai-o presti!'. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests and dynamic markings like 'Vai' and 'mi'.

Ачесте фiинд компoзе гречеше ши рoтънеше де мiне Антон Панн, ла Анлэ 1822, с'аѡ презлъркат ла Анлэ 1854 Январие 30. Не iфoсзла векiя нациoнал.

Ехлэ Лът ѡ Па .

The musical score is written on a single staff in G major (one flat) and 2/4 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat. The tempo is marked 'Andante'. The score consists of six systems of music, each with a vocal line and a corresponding line of lyrics in Romanian. The lyrics are: 'К ѡ ви i i i i не е е сь в в кь з а ле е в в в ра а ат ѡ сь в те е фе е ри i чi i i i i им Нь в скъ в тоа а а а ре е де е е е е Дъ з змне е е е зе еѡ ѡ чл пѡ з з рз з з з реа а а ѡ фе е ри i чi i i i i ть в ѡ ши преа а а не е се ви i'. The music features a mix of eighth and sixteenth notes, with some rests and dynamic markings like 'Vai' and 'mi'.

К Катрина: Музика византийске традицие у Румунији...